

**Орієнтовна навчальна програма з літературного читання,
укладена на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти,
розробленої під керівництвом О. Я. Савченко, відповідно до якої створено підручник
«Українська мова та читання» підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Частина 2
(автор Маріанна Коченгіна)**

Опис змісту предмета: літературне читання.

Орієнтовну навчальну програму «Літературне читання» для 3 класу початкової школи розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» й «Державного стандарту початкової освіти» (2018), Типової освітньої програми для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (2019).

Реалізація змістових ліній орієнтовної навчальної програми з літературного читання здійснюється в процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів згідно з вимогами Типової освітньої програми для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (2019).

Змістова лінія «Пізнаємо простір дитячого читання» створює передумови для ознайомлення здобувачів освіти 3-4 класів з різноманітною за темами і жанрами дитячою літературою, з різними видами довідкових, навчальних і медіатекстів, способами здобуття інформації у сучасному медіапросторі.

Змістова лінія «Простір дитячого читання» передбачає взаємодію організованої і самостійної читацької діяльності здобувачів освіти, що сприяє формуванню дитини-читача, який на завершення початкової школи має належний читацький кругозір, розуміє цінність читання і виявляє до нього інтерес, набуває достатній досвід використання з різною метою текстів різних видів.

Змістова лінія «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного» охоплює такі основні змістові блоки: удосконалення й розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички під час читання вголос і мовчки; самостійне застосування мовленнєвих та позамовних засобів художньої виразності; оволодіння, з поступовим нарощуванням ступеня складності, прийомами смислового читання (прийоми самостійного розуміння лексичного значення слів, словосполучень; повноцінного усвідомлення в тексті фактичної, концептуальної, підтекстової (з допомогою вчителя) інформації); застосування видів читання: аналітичного, переглядового, вибіркового відповідно до мети читання.

Змістова лінія «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого» спрямована на формування у здобувачів освіти умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися з іншими людьми в діалогічній і формі заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів» передбачає цілісне сприймання учнями художніх, науково-художніх текстів, їх аналіз, інтерпретацію з використанням літературознавчих понять (практично); формування умінь висловлювати рефлексивні судження

у зв'язку з прочитаним, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів та використовувати її для збагачення особистого читацького досвіду.

Змістова лінія «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою» передбачає формування і розвиток у здобувачів освіти прийомів розрізнення дитячих книжок за жанрово-тематичними ознаками, типом видання (книжка-твір, книжка-збірка, довідник, словник тощо); прогнозування орієнтовного змісту книжки (твору) з опорою на її ілюстративний та довідково-інформаційний апарат; прийомів самостійного вибору книжок з використанням інформаційних ресурсів дитячої бібліотеки; умінь зв'язно висловлювати власні емоційно-оцінні враження щодо змісту прочитаного, скласти короткий відгук на прочитану книжку тощо.

Змістова лінія «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією» має на меті формування і розвиток у здобувачів освіти понять про різні види медіа та використані в них вербальні і невербальні засоби впливу на читача; формування умінь і навичок сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами; виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів.

Змістова лінія «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти» передбачає розвиток уяви, художньо-образного мислення і мовлення дітей, оволодіння вербальними і невербальними засобами створення творчих продуктів з різним ступенем самостійності (зміни, доповнення, продовження тексту, ілюстрування; участь в інсценізаціях, дослідницьких проєктах; складання есе, казок, віршів, закличок, загадок, оповідань та тощо).

Для реалізації орієнтовної навчальної програми «Літературне читання» для 3 класу початкової школи, створеної відповідно до Типової освітньої програми для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти, яка розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (2019), передбачено використання на уроках літературного читання підручника «Літературне читання» - основний навчальний посібник», допоміжних навчальних посібників – «Книжки для читання», «Робочого зошита з літературного читання», що надає/забезпечує наскрізну реалізацію всіх освітніх ліній.

Підручник «Літературне читання. 3 клас» для закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми (3 – 4 клас), розробленої під керівництвом Савченко О. Я. Зміст підручника (навчальний матеріал, особливості його подання, методичний апарат і структура) визначено на підставі принципів дитиноцентрованості і природовідповідності; узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; наступності і перспективності навчання; взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами освіти предметних компетентностей; можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст підручника спрямований на формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, визначених у Типовій освітній програмі, а саме: вільного володіння державною мовою, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій (оскільки матеріали підручника сприятимуть формуванню в школярів допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження), інноваційності (третьокласники, працюючи з матеріалами підручника, самостійно або взаємодіючи з однокласниками в команді, виявляють відкритість до нових ідей, створюють нові ідеї, беруть участь у роботі групи тощо), екологічної компетентності (підручник містить науково-художні тексти, тексти із ЗМІ, сприйняття яких передбачає усвідомлення основи екологічного

природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства), інформаційно-комунікаційної компетентності (матеріали підручника передбачає аналіз медіатекстів, створення власних медіапродуктів, пошук інформації в мережі Інтернет, демонстрацію навичок безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях тощо), навчання впродовж життя, громадянських та соціальних компетентностей, культурної компетентності, підприємливості.

Сприйняття фольклорних і літературних творів, текстів зі ЗМІ, індивідуальна, парна та групова взаємодія створює умови для формування у здобувачів освіти вмінь, спільних для всіх ключових компетентностей, а саме: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати відповідальні рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Текстовий матеріал підручника, завдання до текстів дібрано також із урахуванням висновків та рекомендацій «Звіту про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти».

Відбір текстового матеріалу підручника визначався специфікою завдань другого циклу початкової освіти, своєрідністю художньої та науково-художньої літератури. Включення в підручник тих чи інших творів та текстів (із ЗМІ) зумовлювалося логікою знайомства дітей молодшого шкільного віку з елементами літературної системи, необхідністю створення емоційного відгуку, творчого посилення, формування вміння працювати з джерелами різного походження. У підручнику присутні літературні твори сучасних українських письменників і українських письменників-класиків.

На уроках літературного читання, крім підручника, можуть і повинні бути присутніми різні книги (зокрема, і хрестоматії). Адже підручник не може замінити собою «широкий світ літератури», а покликаний навчити в ньому орієнтуватися. Тому в підручнику організована система «виходів» за його рамки. Одним з головних шляхів розширення читацького поля є інтерес здобувачів освіти до авторів, з якими вони знайомляться на уроках: бажання прочитати «інші» їх твори або ознайомитися з повним варіантом текстів, представлених у підручнику скорочено.

У підручнику реалізовано систему завдань, спрямованих на художньо-естетичний розвиток здобувачів освіти через ознайомлення дітей із засобами художньої виразності, які використовували автори в своїх творах.

Навичка усвідомленого, правильного, швидкого і виразного читання формується в процесі безпосереднього читання й міркування щодо особливостей змісту тексту в процесі його слухання, перечитування з різними цілями.

Запитання і завдання до текстів у підручнику спрямовані на мотивацію перечитування: з різною інтонацією, у різному темпі, зі зміною місця пауз і логічних наголосів, з різною гучністю, у різному настрої – це допомагає поглибити розуміння і підібрати найбільш правильний темп читання, силу голосу.

Підбір текстів різного виду, жанру, стилю дозволяє застосовувати різні словесні і несловесні засоби читання: модуляцію мови, паузи, логічний наголос, тембр і темп читання, міміку, жести. Велика увага приділяється оволодінню навичками роботи з інформацією як у підручнику, так і в довідковій літературі, інформаційних джерелах.

Структура підручника є навчальною і робить явною не тільки для вчителя, а й для учнів логіку проникнення в глибоку літературну систему. У підручнику школярам пропонують стати дослідником/дослідницею, відправитися в мандрівку тощо.

Обдумуючи, порівнюючи, диференціюючи, класифікуючи явища літератури, здобувачі освіти поступово вибудовують систему літературних знань. Робота над розвитком особистісного сприйняття художнього тексту в розгорнутому вигляді представлена в питаннях і коментарях до творів. Ця ідея підтримується системою роботи з ілюстраціями в підручнику, а також посиланнями на явища візуального мистецтва. Коментарі і питання до малюнків в підручнику покликані пробудити фантазію дитини, припускають можливість варіацій. Найчастіше в завданнях пропонується спробувати свої сили, створити свій образ.

Підручник створює атмосферу невимушеної розмови про літературу, в якому рівноправно беруть участь автори творів, автори підручника, учитель, школярі. Через авторську мову в питаннях, завданнях, коментарях підручник намагається залучити дітей до обговорення, висловлення власних думок, їх аргументації та доведення.

Підручник «Літературне читання» побудовано з урахуванням ідей інтегрованого підходу. Він надає можливість здобувачам освіти ознайомитися з творами живопису, навчитися мову образотворчого мистецтва.

Одне із завдань, що реалізується в підручнику, це – виховання почуття гумору. Діти вчаться розуміти природу смішного, доброго гумору, самі досліджують таємниці гумористичного оповідання.

Творча мовленнєва діяльність дітей може виражатися в усному та письмовому висловлюванні на вільну тему (вір), у висловленні власного ставлення до прочитаного.

№	Змістова лінія	Очікувані результати	Індекс очікуваного результату в ТОП	Тема/проблема/проект/блок	Навчальна діяльність (види навчальної діяльності)
1	«Пізнаємо простір дитячого читання»	Здобувач/здобувачка правильно називає та практично розрізняє фольклорні і авторські твори	[3 МОВ 2.2]	Протягом року, починаючи з вивчення творів «Розділу 3. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість».	Називання та практичне розрізнення фольклорних і авторських творів
		співвідносить вивчені твори з відповідними жанрами (казка, вірш, художні і науково-художні оповідання; байка)	[3 МОВ 2.1]	Протягом року, після ознайомлення з особливостями відповідних жанрів.	Співвіднесення (порівняння, зіставлення) вивчених творів з відповідними жанрами (казка, вірш, художні і науково-художні оповідання; байка)

	самостійно визначає жанрові ознаки казок, віршів, оповідань, називає основні жанрові ознаки п'єси	[3 МОВ 2.1]	Протягом року. Із жанровими ознаками п'єси знайомиться в «Розділі 4. Карнавал художньої літератури для дітей продовжується. Українські та зарубіжні письменники ХІХ – початку ХХ ст. – дітям»	Самостійне визначення жанрових ознак казок, віршів, оповідань; називання основних жанрових ознак п'єси
	розуміє, яку інформацію можна одержати в творах різних жанрів	[3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Розуміння, яку інформацію можна одержати в творах різних жанрів
	називає основні теми прочитаного; прізвища, імена відомих українських письменників, твори яких вивчалися на уроках літературного читання	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Називання основних теми прочитаного; прізвищ, імен відомих українських письменників, твори яких вивчалися на уроках літературного читання
	розповідає епізоди з життя відомих письменників, про їхні твори, з якими неодноразово ознайолювалися під час навчання	[3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Розповідання епізодів з життя відомих письменників, про їхні твори, з якими неодноразово ознайолювалися під час навчання
	вміє розповісти сюжети кількох казок (фольклорних і авторських); знає напам'ять 5-6 віршів, кілька прислів'їв, скоромовок; виявляє ставлення до прослуханого і прочитаного	[3 МОВ 2.3], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Розповідання сюжетів кількох казок (фольклорних і авторських); декламування напам'ять 5-6 віршів, кілька прислів'їв, скоромовок; демонстрація ставлення до прослуханого і прочитаного
	знає і називає найважливіші інформаційні ресурси	[3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Називання й користування найважливішими інформаційними і ресурсами

		знаходить в них потрібну інформацію.	[ЗМОВ 2.5]	Протягом року.	Пошук та знаходження потрібної інформації в інформаційних ресурсах
2	«Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»	Здобувач/здобувачка читає вголос, правильно, цілими словами і групами слів у темпі, який дає змогу розуміти прочитане;	[3 МОВ 2.1]	Протягом року.	Читання вголос, правильно, цілими словами і групами слів у темпі, який дає змогу розуміти прочитане
оволодіває продуктивними способами читання мовчки (самостійно та з допомогою вчителя)		[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Демонстрація володіння продуктивними способами читання мовчки (самостійно та з допомогою вчителя)	
оволодіває та самостійно застосовує прийоми виразного читання та декламування напам'ять (для художніх текстів)		[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Демонстрація самостійного застосування прийомів виразного читання та декламування напам'ять (для художніх текстів)	
виділяє у тексті і пояснює значення незнайомих слів, висловів, термінів (самостійно та з допомогою вчителя)		[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Виявлення в тексті і пояснення значення незнайомих слів, висловів, термінів (самостійно та з допомогою вчителя)	
самостійно розуміє фактичний зміст текстів різних видів та основні думки (самостійно, а також з допомогою вчителя)		[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Демонстрація самостійного розуміння фактичного змісту текстів різних видів та основні думки (самостійно, а також з допомогою вчителя)	

		застосовує різні види читання під час опрацювання змісту текстів різних видів (самостійно та за завданням учителя), а також перечитування як засіб поглибленого розуміння змісту.	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Застосування різних видів читання під час опрацювання змісту текстів різних видів (самостійно та за завданням учителя), а також перечитування як засіб поглибленого розуміння змісту.
3	«Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»	Здобувач/здобувачка сприймає і розуміє усне висловлення, художній чи науково-художній текст	[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.1]	Протягом року. Знайомство з науково-художнім текстом відбувається в «Розділі 5. Карнавал літератури для дітей продовжується. «Мову рідної природи розуміти серцем вмій!...»: науково-художня література для дітей»	Сприймання й розуміння усного висловлення, художнього чи науково-художнього тексту
уточнює інформацію; виконує сприйняті на слух інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань		[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.2]	Протягом року.	Уточнення інформації; виконання сприйнятої на слух інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань	
відповідає на запитання за змістом прослуханого тексту		[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Надання відповіді на запитання за змістом прослуханого тексту	
ставить запитання до усного повідомлення та за змістом прослуханого тексту		[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Формулювання запитань до усного повідомлення та за змістом прослуханого тексту	
називає персонажів, місце і час дії, послідовність подій у прослуханому тексті		[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Називання персонажів, місце і час дії, послідовність подій у прослуханому тексті	

	вибирає інформацію з прослуханого тексту і пояснює чому зацікавила інформація	[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Вибір інформації з прослуханого тексту і пояснення, чому вона зацікавила
	визначає тему сприйнятого на слух твору; бере участь у колективному обговоренні почутого; зацікавлено й уважно слухає співрозмовників, толерантно ставиться до їхніх думок;	[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Визначення теми сприйнятого на слух твору; колективне обговорення почутого; усвідомлене слухає співрозмовників, демонстрація толерантного ставлення до думок інших
	розпізнає ключові слова і фрази в усному висловленні	[3 МОВ 1.1], [3 МОВ 1.3]	Протягом року.	Розпізнавання ключових слів і фраз в усному висловленні
	висловлює власне ставлення до змісту прослуханої текстової інформації	[3 МОВ 1.6]	Протягом року.	Висловлення власного ставлення до змісту прослуханої текстової інформації
	підтримує діалог з учителем, однокласниками на основі прослуханого	[3 МОВ 1.6], [3 МОВ 1.6], [3 МОВ 1.7]	Протягом року.	Участь у діалозі з учителем, однокласниками на основі прослуханого
	користується формулами мовленнєвого етикету; дотримується правил спілкування	[3 МОВ 1.6], [3 МОВ 1.7]	Протягом року.	Демонструє доречне користування формулами мовленнєвого етикету; демонстрація дотримання правил спілкування

4	«Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»	Здобувач/здобувачка самостійно читає, практично розрізняє художні, науково- художні тексти, визначає їх особливості та мету опрацювання, перераховує ознаки, які вказують на приналежність тексту до художнього чи науково- художнього	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.5]	Протягом року. Знайомство з науково-художнім текстом відбувається в «Розділі 5. Карнавал літератури для дітей продовжується. «Мову рідної природи розуміти серцем вмій!...»: науково-художня література для дітей»	Самостійне читання, практичне розрізнення художніх, науково-художніх текстів, визначення їх особливостей та мети опрацювання; називання ознак, які вказують на приналежність тексту до художнього чи науково- художнього
---	---	--	-----------------------------	---	---

	відповідає на запитання щодо прочитаного твору	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Надає відповіді на запитання щодо прочитаного твору
	знаходить і пояснює зв'язки між реченнями, абзацами і частинами тексту	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Пошук, знаходження та пояснення зв'язків між реченнями, абзацами і частинами тексту
	самостійно визначає послідовність подій у творі	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Самостійне визначення послідовності подій у творі
	самостійно складає план до невеликих за обсягом і нескладних за будовою художніх текстів	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.6]	Протягом року. Навчання побудови плану відбувається в «Розділі 3. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість»	Самостійне складання плану до невеликих за обсягом і нескладних за будовою художніх текстів

	користується планом і малюнками для переказу прочитаного; устанавлює (із допомогою вчителя і самостійно) причиново-наслідкові зв'язки	[3 МОВ 2.2]	Протягом року. Навчання переказу відбувається в «Розділі 3. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість»	Демонстрація користування планом і малюнками для переказу прочитаного; встановлення (із допомогою вчителя і самостійно) причиново-наслідкових зв'язків
	визначає у творах елементи розповіді, описи	[3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Визначення у творах елементів розповіді, описів
	визначає у структурі епічного твору початок, основну частину, кінцівку; пояснює їх взаємозв'язок після аналізу твору	[3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Визначення у структурі епічного твору початку, основної частини, кінцівки; пояснення їх взаємозв'язку після аналізу твору

	самостійно знаходить слова, вислови, речення, які є ключовими для розуміння подій, характеристики персонажів (самостійно та з допомогою вчителя)	[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.3]	Протягом року.	Самостійний пошук і знаходження слів, висловів, речень, які є ключовими для розуміння подій, характеристики персонажів (самостійно та з допомогою вчителя)
	самостійно визначає тему твору; основну думку – з допомогою вчителя самостійно переказує текст (детально, стисло, вибірково); [3 МОВ 2.7]	[3 МОВ 2.4]	Протягом року. Ознайомлення з терміном «основна думка твору» відбувається в «Розділі 3. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість»	Самостійне визначення теми твору; основної думки – з допомогою вчителя самостійно переказує текст (детально, стисло, вибірково); [3 МОВ 2.7]
	самостійно переказує текст (детально, стисло, вибірково)	[3 МОВ 2.7]	Протягом року.	Демонстрація самостійного переказу тексту (детально, стисло, вибірково)

		<p>розпізнає, називає, виділяє в художньому тексті яскраві, образні вислови, художні описи природи, зовнішності людини, інших живих істот; пояснює їх роль у творі</p>	<p>[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.3]</p>	<p>Протягом року. Ознайомлення із засобами художньої виразності відбувається під час знайомства з матеріалами теми «Учуся відчувати красу рідного слова. Досліджую засоби художньої виразності Уже в саду осінньому Гуляє листопад...</p>	<p>Розпізнавання, називання, виокремлення в художньому тексті яскравих, образних висловів, художніх описів природи, зовнішності людини, інших живих істот; пояснення їх ролі в творі</p>
		<p>знаходить у тексті самостійно і з допомогою вчителя слова, які мають переносне значення, порівняння, епітети, метафори (без вживання термінів); пояснює їх роль у тексті, використовує у власному мовленні</p>	<p>[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.3]</p>	<p>Протягом року.</p>	<p>Пошук і знаходження в тексті (самостійно і з допомогою вчителя) слів, які мають переносне значення, порівняння, епітети, метафори (без вживання термінів); пояснення їх ролі в тексті; демонстрація використання власному мовленні</p>

	визначає з допомогою вчителя настрої, загальну тональність твору	[3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Визначення з допомогою вчителя настрою, загальної тональності твору
	розрізняє, правильно називає жанри творів, що опрацьовувалися під час навчання (практично)	[3 МОВ 2.1]	Протягом року.	Розрізнення, правильне називання жанрів творів, що опрацьовувалися під час навчання
	самостійно визначає жанрові ознаки казок про тварин, віршів, оповідань	[3 МОВ 2.1]	Протягом року.	Самостійне визначення жанрових ознак казок про тварин, віршів, оповідань
	визначає жанрові ознаки героїко-фантастичних казок, байок, п'єс із допомогою вчителя	[3 МОВ 2.1]	Протягом року. Ознайомлення з жанровими ознаками героїко-фантастичних казок відбувається в «Розділі III. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість»	Визначення жанрових ознак героїко-фантастичних казок, байок, п'єс із допомогою вчителя

	самостійно визначає головних персонажів; пояснює, які вчинки персонажів є позитивними, а які негативними	[3 МОВ 2.3]	Протягом року. Ознайомлення з поняттями «головні персонажі», «другорядні персонажі», «позитивні та негативні вчинки персонажів» відбувається в «Розділі 3. Як усе починалося: літературна мандрівка до джерел. Усна народна творчість»	Самостійне визначення головних персонажів; пояснення, які вчинки персонажів є позитивними, а які негативними самостійно ставить запитання до тексту; [3 МОВ 2.4]
	самостійно ставить запитання до тексту	[3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Самостійне формулювання запитань до тексту
	висловлює здогадки щодо орієнтовного змісту твору, можливого розвитку подій (до і під час читання)	[3 МОВ 2.1]	Протягом року.	Висловлення припущень щодо орієнтовного змісту твору, можливого розвитку подій (до і під час читання)

	розуміє авторську позицію: як автор ставиться до зображуваних подій і вчинків персонажів (з допомогою вчителя)	[3 МОВ 2.3], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Демонстрація розуміння авторської позиції: як автор ставиться до зображуваних подій і вчинків персонажів (з допомогою вчителя)
	висловлює оцінні судження морального й естетичного характеру про події, вчинки персонажів, описи у художньому творі	[3 МОВ 2.3], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Висловлення оцінних суджень морального й естетичного характеру про події, вчинки персонажів, описи у художньому творі
	самостійно орієнтується у фактичному змісті твору, знаходить і пояснює у ньому слова-терміни	[3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Демонстрація самостійного орієнтування у фактичному змісті твору, знаходження і пояснення у ньому слова-терміни
	визначає тему прочитаного тексту	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.2]	Протягом року.	Визначення теми прочитаного тексту
	виділяє, пояснює зміст графічного матеріалу	[3 МОВ 2.6]	Протягом року.	Виокремлення, пояснення змісту графічного матеріалу

		<p>поділяє текст на смислові частини, встановлює між ними зв'язки, виокремлює новий науково-пізнавальний матеріал (з допомогою вчителя); самостійно складає словесний, малюнковий план до невеликих за обсягом і нескладних за будовою науково-художніх текстів; передає зміст тексту</p>	<p>[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.6]</p>	<p>Протягом року.</p>	<p>Розподіл тексту на смислові частини, встановлення між ними зв'язки, виокремлення нового науково-пізнавального матеріалу (з допомогою вчителя); самостійне складання словесного, малюнка до невеликих за обсягом і нескладних за будовою науково-художніх текстів; відтворення змісту тексту</p>
		<p>перетворює текстову інформацію у графічну (схеми, таблиці)</p>	<p>[3 МОВ 2.2], [3 МОВ 2.6]</p>	<p>Протягом року.</p>	<p>Перетворення текстової інформації у графічну (схеми, таблиці)</p>
		<p>висловлює особисте ставлення до прочитаного.</p>	<p>[3 МОВ 2.4]</p>	<p>Протягом року.</p>	<p>Висловлення особистого ставлення до прочитаного.</p>

5	«Оволодіємо прийомами роботи з дитячою книжкою»	практично розрізняє дитячі книжки з текстами різних видів, називає основні теми дитячого читання	[3 МОВ 2.5], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Демонстрація практичного розрізнення дитячих книжок з текстами різних видів, називання основних тем дитячого читання
		самостійно розглядає та прогнозує орієнтовний зміст незнайомої книжки з опорою на ключові слова, ілюстративний та довідково-інформаційний апарат	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Самостійне розглядання та прогнозування орієнтовного змісту незнайомої книжки з опорою на ключові слова, ілюстративний та довідково-інформаційний апарат
		пояснює, які дитячі книжки найбільше подобається читати; формулює свій читацький запит у бібліотеці	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Пояснення власного вибору цікавих книжок, демонстрація успішного формулювання свого читацького запиту в бібліотеці
		самостійно здійснює вибір дитячих книжок відповідно до власних читацьких інтересів	[3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Демонстрація самостійного пошуку й вибору дитячих книжок відповідно до власних читацьких інтересів

		користується під час вибору книжок, різними інформаційними ресурсами дитячої бібліотеки (самостійно та з допомогою дорослого)	[3 МОВ 2.1], [3 МОВ 2.5]	Протягом року.	Демонстрація упевненого користування під час вибору книжок, різними інформаційними ресурсами дитячої бібліотеки (самостійно та з допомогою дорослого)
		висловлює емоційно-оцінні враження про прочитану книжку	[3 МОВ 2.3], [3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Висловлення емоційно-оцінних вражень про прочитану книжку
		складає короткий відгук на прочитану книжку (усно, з допомогою вчителя).	[3 МОВ 3.1], [3 МОВ 3.3]	Протягом року.	Складання короткого відгуку на прочитану книжку (усно, з допомогою вчителя).
6	«Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»	знає і пояснює значення поняття медіа	[3 МОВ 2.2]	Протягом року, починаючи з «Розділу 1. Учусь розуміти медіа. Оцінюю інформацію. Висловлюю оцінні судження»	Демонстрація обізнаності щодо значення поняття медіа
		розрізняє види медіа за джерелами і способами одержання інформації	[3 МОВ 2.2]	Протягом року, починаючи з «Розділу 1. Учусь розуміти медіа. Оцінюю інформацію. Висловлюю оцінні судження»	Розрізнення видів медіа за джерелами і способами одержання інформації

		аналізує медіатексти за критеріями-факти і судження про них	[3 МОВ 2.2]	Протягом року, починаючи з «Розділу 1. Учусь розуміти медіа. Оцінюю інформацію. Висловлюю оцінні судження»	Аналіз медіатекстів за критеріями – факти і судження про них
		формулює висновки за прочитаним, побаченим	[3 МОВ 2.2]	Протягом року, починаючи з «Розділу 1. Учусь розуміти медіа. Оцінюю інформацію. Висловлюю оцінні судження».	Формулювання висновків за прочитаним, побаченим
		знає правила безпечної поведінки в Інтернеті; створює (за вибором) медіа-продукт і пояснює свій вибір	[3 МОВ 2.7], [3 МОВ 2.3], [3 МОВ 2.1]	Протягом року, починаючи з «Розділу 1. Учусь розуміти медіа. Оцінюю інформацію. Висловлюю оцінні судження»	Демонструє обізнаність щодо правил безпечної поведінки в Інтернеті; створення (за вибором) медіапродукт і пояснення свого вибору
		пояснює роль ілюстрації як джерела розуміння тексту.	[3 МОВ 2.4]	Протягом року.	Пояснення ролі ілюстрації як джерела розуміння тексту
7	«Перетворюємо та інсценізуємо прочитане, створюємо власні тексти»	придумує словесну картину за прочитаним твором	[3 МОВ 2.7]	Протягом року.	Створення словесної картини за прочитаним твором
		виразно виражає себе у групових і колективних інсценізаціях прочитаного; доповнює тексти (за орієнтирами вчителя); продовжує діалог	[3 МОВ 2.7]	Протягом року.	Переконливе й емоційне втілення в обрах персонажів під час групових і колективних інсценізаціях прочитаного; доповнення текстів (за орієнтирами вчителя); продовження діалогу

	придумує текст за аналогією до прочитаного; творчо переказує прочитане.	[3 МОВ 3.1], [3 МОВ 3.4], [3 МОВ 3.2]	Протягом року.	Створення тексту за аналогією до прочитаного; Творчий переказ прочитане.
--	--	--	----------------	---

Програмою на вивчення літературного читання в 3 класі передбачено 122 години — 3,5 години на тиждень (3 години на тиждень відводиться урокам літературного читання, 1 година на два тижні — урокам позакласного читання).